

”SNIGELN” - POJKE 9 ÅR

Denna fallbeskrivning kommer från socionom Jonas Härsing som jobbar som coach på en liten fristående specialskola i Täby, Sverige, som heter Jag Kan skolan och som har integrerat Jag Kan metoden i sin vardag. Eleverna i skolan har olika typer av inläringssvårigheter och några elever har diagnoser som ADHD och Aspergers syndrom.

Barn på Jag Kan skolan har varsin färdighet som de tränar på med stöd av personalen, klasskompisar och föräldrar. Dessutom kommer man tidvis överens om gemensamma färdigheter som alla barn tränar som till exempel ”att prata med små bokstäver” då ljudvolymen blir för hög.

Samma dag som Emil kom till skolan hade han ett samtal med Jonas, som berättade för honom om Jag Kan metoden och förklarade att han, liksom alla andra elever, skall bestämma en färdighet som han skall bli bättre på. Emil visade ett stort intresse för att sätta i gång ett sådant färdighetsträningsprojekt. De kom överens, att under de följande veckorna skulle de bestämma vad som skulle vara en bra färdighet för Emil att bli bättre på.

Det kom snart fram att en av Emils svårigheter var att han alltid måste vara först: först ut genom klassrumsdörren, först nerför trapporna, först in i hissen osv. För att komma först var han beredd att tränga, knuffa, slita och dra i sina klasskamrater, vilka naturligtvis snart tröttnade på detta otrevliga beteende. Konsekvensen blev att ingen ville leka med Emil på rasterna.

Vid nästa samtal pratade Jonas med Emil om hans behov av att alltid vara först och om vilken effekt det hade på hans klasskamrater och deras lust att leka med honom på rasterna. Emil förstod att om han alltid ville vara först skulle detta fortsätta att göra honom impopulär bland klasskamraterna vilket i sin tur skulle resultera i att han inte hade någon att leka med på rasterna. Han ville lära sig att agera annorlunda. Han ville ju inget hellre än att ha någon att leka med.

De kom överens om att hans färdighet skulle vara ”att öva på att ta det lugnt”. Det var ju trots allt inte hela världen om någon annan kom ut genom klassrumsdörren före honom.

”Vilken kraftfigur ska du ha som ska hjälpa dig att bli bättre på att ta det lugnt”, frågade Jonas.

Emil funderade en stund och sa: ”En snigel rör sig sakta och tar det lugnt så den skulle kunna bli min kraftfigur.”

Jonas och Emils fortsatta samtal handlade om vilka fördelar Emil kunde få om han tog det lugnt, väntade på sin tur och rentav höll upp dörren åt den som kom efter honom. Emil kunde se fördelen: de andra skulle inte bli irriterad på honom och han hade då större chans att få leka med andra.

När Jonas frågade Emil vilka som skulle bli hans supportrar svarade Emil att han ville att de andra fem eleverna på skolan och hela personalen skulle vara hans supportrar. Emil fick sen själv skriva alla namn på sin Jag Kan affisch.

Emil och Jonas pratade också om hur Emil skulle träna sin färdighet. De kom överens om att han skulle ”dra benen efter sig” när det blev dags för rast och hålla upp en dörr åt någon vid minst ett tillfälle per dag. När Emil fick frågan om hur han ville att de andra skulle påminna honom om sin färdighet sa han att de antingen skulle säga eller ropa ordet ”snigel”.

När Jonas presenterade frågan om firandet svarade Emil:

”Det skulle vara roligt om jag kunde baka en tårta och bjuda alla på.”

”Det är en bra idé”, svarade Jonas, ”Vad behöver du göra för att kunna göra det?”

”Jag måste fråga mamma om hon kan hjälpa mig att baka en tårta”, svarade Emil.

”Det låter bra. Du skulle kanske kunna fråga henne redan idag då du kommer hem från skolan?”

”Ok, det skall jag göra”, svarade Emil.

Nästa dag fick Emil under skolans morgonmöte berätta för alla om sitt Jag Kan projekt och att han ville ha allas hjälp för att lära sig sin nya färdighet. Både elever och personal lovade peppa honom så bra som de kunde och säga ”Snigel” i fall de skulle behöva påminna honom om hans färdighet. Emil berättade också att hans mamma hade lovat hjälpa honom att baka en tårta som alla skulle få dela när han hade lärt sig sin färdighet.

Jonas och Emil träffades därefter varje vecka under fyra veckor för att prata om hur det gick med projektet. Emil fick beröm och bekräftelse när han visade på framgång och tips och råd när han glömde bort det han tränade på.

Emil märkte ganska snabbt att hans nya beteende gjorde att han plötsligt hade kompisar att leka med på rasterna. Detta sporrade honom ytterligare i hans träning. Det blev några bakslag men han förvånade alla på skolan med hur snabbt han lärde sig sin nya färdighet.

Efter en dryg månad tyckte alla att Emil hade tillägnat sig Snigel-färdigheten och att det var dags att fira hans framgång. Emil tog hjälp av Jonas för att förbereda och ordna med firandet. De bestämde en dag och tid då det skulle ske och de handlade gemensamt in saften som Emil skulle bjuda på till tårtan. Kvällen innan firandet hjälpte Emils mamma honom att baka tårtan.

Alla elever och all personal bjöds in till allrummet där Emil hade dukat upp med saft och tårta. Emil hälsade alla välkomna och därefter tog Jonas över:

”Som ni vet har Emil nu lyckats med att lära sig sin färdighet att ”ta det lugnt”. Han har tränat den under fem veckor och att han har lyckats så bra beror på att han såg många fördelar med att lära sig färdigheten och att han fick så bra hjälp av er alla. Jag tycker att Emil har gjort ett bra arbete och han förtjänar att få ha en fest. Emil, vad vill du säga till dem som har hjälpt dig?”

”Jag vill tacka alla som hjälpt mig att lära mig att ta det lugnt”, sa Emil.

”Är det någon eller några speciella elever eller vuxna som hjälpt dig extra mycket?” fortsatte Jonas.

Emil funderade en stund och sa sen: ”Jag tycker att Robban och Albin (två av de andra eleverna) har hjälpt mig extra mycket genom att påminna mig om att jag skall ta det lugnt.”

”Någon mer?” sa Jonas.

”Kerstin (lärare) har också hjälpt mig”, svarade Emil.

”På vilket sätt har hon gjort det?” ville Jonas veta.

”Hon har många gånger sagt att jag är duktig.”

”Det var fint att du kunde tacka alla så bra. Nu kan du säga varsågod till alla så att festen kan börja.”

”Varsågod att börja!” sa Emil med stolthet i rösten.

Emils fest hade en positiv inverkan på de andra eleverna som blev ivriga på att träna sina färdigheter så att även de kunde få ha en likadan fin fest. Genom att lära sig att ta det lugnt tillägnade Emil sig även andra likartade färdigheter som att räcka upp handen på lektionerna och acceptera att någon annan får svara. I dag kan han låta andra komma före honom i köer och Emil håller rutinmässigt upp dörrar till den som kommer efter honom.

Fler berättelser finns i boken ”*Berättelser om smarta barn*”. Boken kan beställas via webbsidan www.verti.se